wmptm 1897

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Kronika zagraniczna

W Związku Radzieckim ukazała się książka „Математика в СССР за 40 лет" (40 lat matematyki radzieckiej). Głównym redaktorem tego niezmiernie ciekawego wydawnictwa jest A. G. Kurosz. Pierwszy tom, podzielony na rozdziały odpowiadające dyscyplinom matematycznym, zawiera omówienie tematyki badań matematyków radzieckich w danej dziedzinie i podaje krótkie omówienie ważniejszych prac. Niektóre dyscypliny matematyki omówione są szerzej, uwzględnia się prace autorów obcych, aby wyraźniej pokazać miejsce, jakie zajmują matematycy radzieccy. Drugi tom stanowi bibliografia wszystkich prac matematycznych wydanych po rewolucji przez matematyków radzieckich. Prace ułożone są według autorów; przy każdym autorze znajduje się krótka wzmianka biograficzna: data i miejsce urodzenia, daty uzyskania stopni naukowych, uczelnie, w których pracował itp. Jest to już trzecie tego rodzaju wydawnictwo; przedtem ukazały się „Математика за 15 лет" i „Математика за 30 лет".

V Kongres Matematyków Austriackich odbędzie się w dniach 12-18 września 1960 roku w Insbruck (Tyrol). Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego jest prof. W. Gröbner.

80-ta rocznica urodzin Alberta Einsteina została uczczona dnia 14. 3. 1959 przez miasto Ulm. Przemówienie pt. *Einstein i nauka naszego stulecia* wygłosił prof. C. F. Frhr. v. Weizsäker.

II Kongres Matematyków Węgierskich odbędzie się w dniach 24-31 sierpnia 1960 roku. Jest on organizowany przez Węgierską Akademię Nauk i Węgierskie Towarzystwo Matematyczne im. Jánosa Bolyaia. Podczas Kongresu zostanie uczczona 100 rocznica śmierci Bolyaia, jednego z twórców geometrii nieeuklidesowych.

Matematycy radzieccy uczcili w końcu 1958 roku pięćdziesiątą rocznicę urodzin L. S. Pontriagina i S. L. Sobolewa. Jak wiadomo, należą oni do najwybitniejszych i najbardziej aktywnych matematyków radzieckich. Pontriagin jest autorem 79, a Sobolew 86 publikacji.

Jesienna Konferencja Japońskiego Towarzystwa Matematycznego odbyła się w Uniwersytecie w Kyoto w dniach 25-28 października 1958 r. Podajemy liczby wygłoszonych referatów z różnych dyscyplin: statystyka

matematyczna 25, teoria funkcji 28, algebra 36, zastosowania matematyki 13, topologia 39, funkcje rzeczywiste 22, geometria 37, równania funkcyjne 16, podstawy matematyki 11.

Ponadto w czasie Konferencji odbyło się sympozjum poświęcone równaniom różniczkowym cząstkowym.

Międzynarodowy Kongres poświęcony Logice, Metodologii i Historii Nauki odbędzie się pod auspicjami Międzynarodowej Unii Historii i Filozofii Nauki w Stanford University w Stanford (Kalifornia) w dniach od 24 sierpnia do 2 września 1960 roku. Obrady będą się toczyły w następujących sekcjach: 1. logika matematyczna, 2. podstawy teorii matematycznych, 3. filozofia matematyki i logiki, 4. ogólne problemy metodologii i filozofii nauki, 5. podstawy teorii prawdopodobieństwa i indukcja, 6. metodologia i filozofia nauk fizycznych, 7. metodologia i filozofia biologii i psychologii, 8. metodologia i filozofia nauk społecznych, 9. metodologia i filozofia językoznawstwa, 10. metodologia i filozofia historii, 11. historia logiki, metodologii i filozofii nauki.

Węgierskie Towarzystwo Matematyczne im Jánosa Bolyaia urządza od 1953 roku coroczne kolokwia poświęcone różnym gałęziom matematyki. W roku 1958 odbyły się cztery takie kolokwia, mianowicie od 22 do 24 września kolokwia poświęcone metodzie Monte Carlo oraz macierzom i ich zastosowaniom, a od 25 do 27 września kolokwia poświęcone analizie funkcjonalnej i teorii aproksymacji diofantycznych. Wygłoszono odpowiednio 11, 24, 19 i 14 odczytów — prawie połowa uczestników wzięła aktywny udział w kolokwiach. Stanowiły one doskonałą okazję do wymiany zdań między matematykami różnych krajów.

Podobnie jak na międzynarodowych kongresach matematycznych w Oslo (1936), Harward (1950) i Amsterdamie (1954) również i na ostatnim kongresie w Edynburgu przyznano dwom młodym matematykom Medal Fieldsa. Na otwarciu Kongresu w imieniu Komitetu Medali Fieldsa przemówił prof. H. Hopf. Ogłosił on, że medale otrzymali: K. F. Roth z Uniwersytetu Londyńskiego za rozwiązanie sławnego problemu z teorii liczb, a mianowicie wyznaczenie wykładników w nierówności Thue-Siegela, oraz R. Thom ze Strassburga za stworzenie teorii kobordyzmu, która w ciągu krótkiego czasu doprowadziła do głębokich wyników w teorii rozmaitości różniczkowalnych.

Prof. R. Courant (Nowy York) w uznaniu swych zasług dla zastosowań matematyki do fizyki i nauk technicznych otrzymał doktorat honoris causa Politechniki w Aachen.

W Lille odbyła się w dniach 1-6 marca 1959 roku zorganizowana przez C. N. R. S. konferencja poświęcona topologii algebraicznej i geometrii różniczkowej. Wzięło w niej udział około 30 matematyków z róż-

nych krajów. Znaczną większość uczestników stanowili matematycy młodzi. Z uczestników wymienimy tylko H. Cartana, R. Thoma, J. P. Serre'a spośród matematyków francuskich, a B. Eckmanna, J. Milnora i R. Botte'a z zagranicznych. Z Polski obecny był A. Kosiński. Tempo prac konferencji było bardzo duże. Dziennie wysłuchiwano 4-5 referatów. W programie była również wycieczka do Bruges (Belgia).

W dniu 17. 6. 1959 roku odbyła się w Uniwersytecie w Glasgow uroczystość nadania profesorowi Kazimierzowi Kuratowskiemu tytułu doktora honoris causa. Profesor Kuratowski jest związany z tą uczelnią, rozpoczął tam bowiem w roku akademickim 1913/14 studia na wydziale inżynierii. Uniwersytet w Glasgow jest jednym z najstarszych uniwersytetów Szkocji, został założony w roku 1451. Jednocześnie tytuł doktora h. c. otrzymali m. in. znany malarz Marc Chagall, wybitny prawnik włoski, prezes Akademii dei Lincei Arangio-Ruiz i biochemik amerykański Ochoa. Warto zaznaczyć, że wszyscy oni otrzymali tytuł doktora praw (L. L. D.) bo jest to jedyny obok doktoratu teologii doktorat honorowy tego uniwersytetu. Profesor Kuratowski w czasie swego pobytu w Anglii wygłosił w Instytucie Kultury Polskiej w Londynie odczyt pt. *O organizacji matematyki w Polsce.*

W maju 1959 roku odbyło się w Kopenhadze posiedzenie Komitetu Wykonawczego Międzynarodowej Unii Matematycznej. Postanowiono, że pod auspicjami Unii odbędą się w roku 1960 sympozja poświęcone: geometrii różniczkowej i topologii (w Szwajcarii) oraz przestrzeniom liniowym w ich geometrycznych aspektach (w Izraelu). W roku 1961 przewiduje się sympozja z teorii grup algebraicznych (w USA) i z topologii (w Pradze). Przewiduje się nowe, zaktualizowane wydanie spisu matematyków *World Directory of Mathematicians* na Międzynarodowy Kongres Matematyków w roku 1962. Z inicjatywy prof. Koksmy Komisja Publikacji Naukowych opracuje katalog symboli matematycznych.

Wszechzwiązkowe konferencje poświęcone rachunkowi prawdopodobieństwa i statystyce matematycznej mają w Związku Radzieckim dobrą tradycję. Ostatnia z tych konferencji (poprzednie odbyły się w Moskwie, Taszkiencie, Kijowie i Leningradzie) miała miejsce w dniach 19-25 września 1958 roku w Erewaniu. W obradach wzięło udział ponad 100 pracowników nauki, w tym wielu młodych aspirantów a nawet studentów. Na konferencji wygłoszono 69 referatów i komunikatów, ponad połowa z nich poświęcona była jednemu z podstawowych kierunków współczesnego rachunku prawdopodobieństwa — teorii procesów stochastycznych. Następna konferencja odbędzie się w Wilnie.

Również w Erewaniu odbyła się w październiku 1958 roku konferencja poświęcona teorii równań różniczkowych. Wzięło w niej udział

około 70 matematyków. Wygłoszono 40 wykładów i krótkich komunikatów poświęconych samej teorii i zastosowaniom.

Wacław Kozakiewicz, matematyk polski, przebywający od 1944 r. w Kanadzie zmarł 8 marca 1959 r. Ostatnio był on profesorem McGill University.

Zmarli dwaj wybitni matematycy radzieccy: A. J. Chinczyn oraz G. M. Fichtengolc.